

Verslag van de op 14 november 2017 gehouden 108^e openbare vergadering van de gemeentelijke Erfgoedcommissie in het gemeentehuis. 15.00 uur.

Aanwezig: A. Klompenhouwer, voorzitter (Hist. Ver. West-Alblasserwaard), H. Lakerveld (architecten- en ingenieursbureau Lakerveld) mevr. C. Weijs (bouwhistoricus gemeente Dordrecht), mevr. I. Douwes (St.Dorp, Stad en Land) en C. Corbeau (adviseur ruimtelijke ordening en cultuurhistorie gem. Alblasserdam/secretaris)

Afwezig: G. van Es (HVE-architecten),

Bezoek:

De heren B. de Haan, mevrouw Van Beest, mevrouw Sweeb, de heren Vink en V.d. Esschert, mevrouw Bouter, de heer Van Hooff, de heren Schipper, Beekhof, De Rooy architect, Maagdenberg, Van Bockel, de heren Baas

1. Opening door de voorzitter.

De voorzitter heet de aanwezigen welkom en meldt verhindering vna de heer G. van Es.

2. Vaststelling verslagen

- o Openbaar gedeelte vergadering 20171003
- o Kleine commissie 20171017 en 20171030

De verslagen worden met inachtneming van de gemaakte opmerkingen vastgesteld.

3. Advies/overleg beeldbepalende zaken

Scholen aan de Weversstraat

Het bestuur van De Twijn kan zich niet vinden in de voorgenomen aanwijzing omdat zij ervoor vreest dat een aanwijzing een aantal minpunten met zich meebrengt, zoals de onderhoudskosten, energie en omdat zij van mening is dat de school in zijn huidige vorm niet kan voldoen aan de nieuwe onderwijskundige visie. Pedagogisch en financieel verdient nieuwbouw de voorkeur volgens het bestuur. Aanpassing van het bestaande pand brengt forse investeringen met zich mee die alleen de situatie van iemand die kan kijken met een geoefend oog, verbetert.

De commissie antwoordt dat buiten de beeldbepalende panden die zich bevinden in het beschermd dorpsgezicht van 2013 zich een aantal potentieel beeldbepalende panden bevinden, die het beschermen waard zijn. Deze zijn genoemd in de door de raad vastgestelde welstandsnota in 2014. Het bouwhistorisch adviesbureau Baac heeft vervolgens de beschrijvingen opgesteld en er een waardering aan gegeven. Daarnaast heeft de EC de panden van een score voorzien.

Vervolgens ontstaat er een discussie over hoe bijzonder en beschermenswaardig de panden zijn. Er wordt voorgelezen uit een boek van Michelle Provost van 2003. Het bestuur hecht minder waarde aan het pand dan de commissie doet.

De architect, tevens bestuurslid, geeft aan dat wanneer gekozen wordt voor een aanbouw aan het bestaande pand dit tevens een verlies aan authenticiteit oplevert, omdat het een verdubbeling van het aantal vierkante meters betreft. De huidige school aanpassen aan een 10 klassige school is nog wel te doen, maar 16 klassen

met een pedagogisch kindcentrum betekent een grote aantasting van het originele ontwerp.

De commissie geeft aan dat landelijk gezien de naoorlogse scholen op grote schaal verdwijnen en dat deze school in Alblasterdam het behouden waard is. Dat er daarnaast andere belangen spelen, naast de cultuurhistorische, voor het college of de raad is nagenoeg bekend. Het bevoegd gezag maakt de uiteindelijke afweging met inachtneming van alle belangen, waaronder de cultuurhistorische. De commissie erkent dat sloop de makkelijkste oplossing is, maar ziet in verbouwing ook een interessante ontwerpopgave om een aanvaardplan te krijgen voor deze bijzondere stedenbouwkundige situatie. De vastgoedafdeling van de gemeente geeft aan dat, wanneer er geen plannen zijn met de school, onderhoud een optie is, maar wanneer voldaan moet worden aan de visie, dat nieuwbouw is aan te bevelen.

De heer Schipper geeft aan dat het college een voorkeur uitspreekt voor een van beide varianten en daarmee de omwonenden zal benaderen. Ook de raad wordt gevraagd. In een document zijn alle plussen en minnen op papier gezet.

De commissie sluit af met de stelling dat het volgens hen gaat om een steeds zeldzamer wordende naoorlogse school op een belangrijke stedenbouwkundige context. Wat hier verloren dreigt te gaan door de nieuwbouwplannen komt niet meer terug.

Kerk Parallelweg

De heer Maagdenberg geeft aan dat de kerk te koop staat en dat het de bedoeling is om met de opbrengst van de verkoop andere kerken te onderhouden. In eerste instantie wordt getracht de kerk aan een kerkgenootschap te verkopen. Mocht dat niet doorgaan omdat men het niet eens kan worden over de prijs, dan moet er naar alternatieven worden gekeken. Er is het bestuur alles aan gelegen om zo hoog mogelijke opbrengst te genereren. Volgens de heer Maagdenberg is de aanwijzing tot beeldbepalend pand een belemmerende factor om het pand te verkopen. Bij eerdere contacten met de gemeente is niet aangegeven dat er mogelijke belemmeringen zijn bij een eventuele herontwikkeling. Tot opeens het besluit van de gemeenteraad van 2014 op tafel kwam, waaruit blijkt dat het een potentieel beeldbepalend pand is. De commissie refereert aan de discussie bij het voorgaande onderwerp en geeft aan dat een beeldbepalend pand ook een plus op het pand kan betekenen, omdat het aangeeft dat het cultuurhistorisch gezien van belang is. Een goede projectontwikkelaar kan daarin de kansen zien. Juist naoorlogse kerken zijn bijzonder, waardoor het de moeite waard is te proberen ze te behouden. Het betekent alleen dat bij sloop of bij ingrijpende verbouwingen de EC het college adviseert. Het is zeker niet zo dat er niets meer mogelijk is met een dergelijk pand. In de ogen van het bestuur beperkt het de ontwikkelmogelijkheden, de commissie noemt het een uitdagende opgave. Er is wellicht iets meer inspanning nodig om tot een goede oplossing te komen. Maar deze bijzondere locatie is de inspanning zeker waard.

Kerk Ieplan

De heer van Bockel geeft aan moeite te hebben met de procedure en de inhoud van het voorgenomen besluit. Kennelijk heeft de raad al in 2014 een besluit genomen en nu moet de procedure voortvarend worden gevolgd.

De voorzitter geeft aan dat in 2013 het beschermde dorpsgezicht en de beeldbepalende panden zijn aangewezen door burgemeester en wethouders. In 2014 heeft de raad het besluit genomen. Net als bij de kerk aan de Parallelweg speelt ook hier een mogelijke fusie en het kerkbestuur ziet de kerk vooral als een functioneel gebouw dat niet beperkt mag worden in de mogelijke aanpassingen ervan. Het verbaast de heer Van Bockel dat de EC hoger scoort dan BAAC. De commissie geeft aan dat dit is vanwege de bijzondere architectuur en de gaafheid van het

gebouw. Evenals gesteld bij de kerk aan de Parallelweg zijn naoorlogse kerken bijzonder en deze verdienen in hun ogen bescherming. Overigens geldt hetzelfde als bij de kerk aan de Parallelweg is aangegeven.

Procedure:

Het college van burgemeester en wethouders heeft op basis van de Erfgoedverordening advies gevraagd aan de gemeentelijke Erfgoedcommissie. Op het positieve advies van de Erfgoedcommissie is een principebesluit door het college genomen waarover nu overleg wordt gevoerd met de eigenaren.

Aan de hand van dit overleg met de zakelijk gerechtigden (kerk aan het Scheldeplein volgt 12 december) wordt er advies uitgebracht aan het college.

Vervolgens is er een definitief besluit van het college waartegen de eigenaren bezwaar kunnen aantekenen.

4. *West-Kinderdijk 375*

De heer Vink geeft aan dat de gemeente besloten heeft het pand te sluiten en te verkopen. Hij vraagt of de commissie richting kan geven aan de toekomstige gebruiksmogelijkheden en hoe de commissie denkt over functies als horeca en/of wonen. Tevens vraagt hij naar de waarde van het gebouw in zijn omgeving.

De commissie geeft aan dat het gaat om een beeldbepalend pand. De beschrijving geeft aan wat de cultuurhistorische waarden zijn. Het is de vraag wat als ijkpunt wordt genomen. De tijd dat het in gebruik was als smederij, school of theater. Een cultuurhistorisch onderzoek kan daar helderheid in verschaffen. Als dat onderzoek is uitgevoerd kan worden bepaald wat het pand kan verdragen. Dan wordt helder wat precies de waarden zijn en wat je nog zou kunnen behouden.

De commissie is geen voorstander van sloop. Het karakteristieke pand aan de dijk is belangrijk voor het dorp. Als referentie wordt meegegeven de oude smederij aan de Kerkstraat, die succesvol is verbouwd tot woning.

5. *Oost-Kinderdijk 137-145, Baas, mevrouw Bouter, de heren Baas en Bongers, V.d. Esschert*

Er is een plan gemaakt voor de ontwikkeling van de locatie Baas. De heer Bongers laat schetsen zien. Helaas blijkt dat de schetsen niet geheel weergeven wat de aanvrager voor ogen heeft. Er is discussie over welke stukken de juiste zijn. Schijnbaar is dat niet hetgene is toegestuurd aan de commissie. De conclusie is dat de ontwikkeling lager is dan het naastgelegen Noordstaete. De commissie ziet graag dat het pand zich beter voegt in de omgeving door aan de zijde van de lage bebouwing één verdieping lager te eindigen. Zodat het trapsgewijs schakelt naar de korrelgrote van de dijk. Ten aanzien van het naastgelegen Noordstaete vindt de commissie dit plan een verbetering. Overigens wordt door de commissie meegegeven dat niet alles in hetzelfde maatritme hoeft. Wel is het belangrijk om schijngevels te vermijden. De commissie ziet met belangstelling een nadere uitwerking tegemoet op een tekening waarvan de maten kloppen en de naastgelegen panden zijn aangegeven. 12 december vervolg agenderen.

6. *Pijlstoep, mevrouw Bouter, heer Van Hoof, v.d. Esschert*

De heer V.d. Esschert geeft aan dat de stedenbouwkundige ernaar heeft gekeken. Het eerdere plan is aangepast naar aanleiding van de opmerkingen van de EC.

De commissie is blij dat het lossier is geworden. Het is een bijzondere locatie, tegen Lammetjeswiel en het parkeerterrein aan. De suggestie wordt gedaan om een deel van het parkeerterrein erbij te betrekken. Dan wordt het wiel meer in zijn waarde gelaten. Wanneer dat kan, kan de setting lossier worden. De parkeerplaats lijkt nu een belemmering, maar kan ook als potentie gezien worden om een positieve ontwikkeling mogelijk te maken. De commissie beseft dat er een ontwikkeling nodig is. Mevr. Van Beest geeft vanaf de publieke tribune aan dat mogelijk de overig omwonenden ook belangstelling hebben om het plan meer ruimte te geven. Tot op heden lijkt dat het realiseren van 7 woningen op gespannen voet staat met de kwaliteit die in het Lammetjeswiel op cultuurhistorische gronden bewaakt moet worden.

Concreet geeft de commissie het volgende mee

- Zie of een deel van de parkeerplaats in de planvorming kan worden betrokken
- Wellicht blokken omdraaien in bijvoorbeeld een ritme van 3,2,1,1, zodat naar het einde toe een lossiere setting en kleinere korrel ontstaat. Daarmee is het probleem van de vier woningen die in het lammetjewiel steken opgelost. Blokje aan de kant van de wasserij.
- Tussen kavel 1 en 2 van de aanwezige tekeningen meer tussenruimte;
- Zicht houden op het lammetjeswiel
- Door middel van kavelpaspoorten zorgen dat de erfgrenzen vrij blijven van bebouwing (ook geen vergunningvrije bouwwerken)
- Kappen grotendeels haaks, een enkele gedraaid.

7. Raadhuisplein, Edwin van Son.

Er is bericht van verhindering van de heer Van Son. Dit agendapunt kan geen doorgang vinden. Agenderen voor de volgende vergadering

8. Dam 63, beeldbepalend pand, vooroverleg serre.

Dit plan is besproken in de kleine commissie en niet akkoord bevonden.

De beeldbepalende gevel van een karakteristiek pand in het beschermd dorpsgezicht verstoppert achter een serre is een ongewenste ontwikkeling. In de zomer een open terras is geen probleem. Er is hier sprake van een zichtlokatie op een kruispunt waar allerlei beeldbepalende panden bij elkaar komen, zoals Het Wapen van Alblasserdam, Dam 65 en de sluis. Voorkomen moet worden dat er precedentwerking ontstaat. De commissie refereert aan het centrum van Gorinchem waar het centrale plein een wildgroei aan overkapt winterterrassen kent, waardoor de gevels aan het zicht zijn onttrokken. Uitbaters willen uiteindelijk buiten het overkapt terras alsnog een zomerterras en zo ruikt de uitspanning steeds verder op en verdwijnt de kwaliteit van de karakteristieke panden aan het bijzondere plein achter allerlei serres. Een dergelijke ontwikkeling wordt als ongewenst beschouwd.

De heer De Haan van de commissie Dorpsebehoud vraagt de commissie hun standpunt te heroverwegen. De heer De Haan kent de uitbater al lang en gunt hem zijn serre en omzet. De uitbater verwijst naar vergelijkbare gevallen in de directe omgeving. De commissie ziet hier om bovengenoemde reden geen aanleiding toe. Bovendien is één van de overkappingen zonder vergunning gebouwd. Het beeldbepalende pand in het beschermd dorpsgezicht weegt zwaarder voor de commissie dan de commerciële aspecten van de uitbater.

9. Mededelingen/ingekomen stukken/ stand van zaken

- Definitief advies De Twijn, ter kennisneming
- Uitnodiging voor gemeenteraadsvergadering deze avond over Molen Souburgh

- Vergaderschema 2018

- *Wat verder ter tafel komt/rondvraag/volgende vergadering:*
 - De heer Lakerveld informeert of de heer Groen de beschrijving van Molen Souburgh al heeft aangepast met elementen die behouden kunnen blijven, dan wel moeten verdwijnen. De secretaris heeft die nog niet gezien. Zij informeert bij de omgevingsdienst.
 - Secretaris regelt afspraak tussen wethouder Zandvliet, de voorzitter, de heer Lakerveld en mevrouw Douwes
 - Reguliere vergadering 20171212 bij de Historische Vereniging met daarin:
 - Overleg aanwijzing beeldbepalend pand kerk Scheldeplein
 - Overleg toename gemeentelijke monumenten
 - Raadhuisplein (E. van Son)
 - Huis te Kinderdijk
 - Locatie Baas, Oost-Kinderdijk 137-145